

Verwonderd naar mensen kijken.

Het sarkasme van een alpinist

Guy Martin in fotogalerie XYZ.

Elk jaar worden in Arles de *Rencontres Internationales de la Photographie* ingericht. Deze onderneming lijkt op een foto-kunst-fancy-fair. Officieel zijn er tweeëntwintig tentoonstellingen, tientallen dure *workshops* bij vermaarde fotografen, nachtelijke diaprojecties op een gigantisch scherm en voordrachten van foto-baronnen, maar in de praktijk wordt er geroddeld, gesjacherd, gelogen, gezopen en natuurlijk ook nog genoten van de heerlijkheden die een Zuidfranse stad biedt in de zomer. Arles is tenslotte niet zo'n grote stad. De tienduizenden bezoekers lopen er dicht opeen en aan het einde van elke smalle straat is er wel ergens een fototentoonstelling. De foto-habituees lopen er in gestrekte draf door met een hoogmoedige blik van „kom jongens, dit hebben we allang gezien”.

En toch, er was een onverwacht uitzonderingetje. Vrijwel alle bezoekers werden getroffen door een kleine expositie in het *Hôtel-Dieu Van Gogh*. Het waren een dertigtal foto's in zwart-wit verdeeld over twee witte kamertjes. Dit was nét even anders. Met gefronste wenkbrauwen lazen ze de naam van de exposant: *Guy Martin*. „Tiens, nog nooit van gehoord.” Het bijzondere aan die foto's is dat ze er op het eerste gezicht vrij gewoon uitzien, maar snel zie je op elke foto wel iets onverwacht, iets kriebelachtig dat ons in de war brengt. Er is iets in het beeld dat niet klopt.

Guy Martin fotografeert naar de vermaarde Franse traditie de mensen, zomaar in de straat. En dat is helemaal niet zo origineel. Sinds *Henri Cartier-Bresson* de keuze van het ultieme moment tot een kunst promoveerde lopen de namaak *Cartier-Bressons* in bosjes van tien langs

de straten en pleinen. Deze manier van doen noemen de fotoschriftgeleerden een beetje minachtend de „*reportage fotografie*”, dat staat dan tegenover een meer nadrukkelijk op de beeldende kunsten geënte kunstfotografie.

Maar de échte grote fotografen hebben een manier van doen die zo persoonlijk is dat hun werk in geen enkel kunstschuifje past. Het is uniek, het heeft eigenlijk nog geen naam.

Witte kamertjes

Guy Martin verschilt eigenlijk al essentieel van de beroemde Franse reportagefotografen omdat hij eigenlijk bergbeklimmer van beroep is. Met zijn diploma *Gids van het Hooggebergte* is het zijn taak om kleinere en grotere expedities te begeleiden in de Alpen. Dat doet hij nu al vierentwintig jaar. Week na week. Guy Martin is nu 54 en is pas sinds 1977 intensief met de fotografie bezig. Het is via een wondere samenloop van omstandigheden dat hij bij de „*Rencontres Internationales de la Photographie*” terecht kwam, want hij houdt niet zo van al dat fotogedoe. Zegt hij.

Hij is een bergbeklimmer, en dat zie je aan zijn rode wangen, maar ook en vooral aan zijn foto's. Vanop een berg zijn de mensen klein. Onze bezigheden lijken vanuit de hoogte veel minder serieus. We merken ook zoiets als we thuiskomen van een verre reis: ons huis lijkt eng en muf en we moeten ons aanpassen aan de kleinburgerlijke situaties die we net haast vergeten waren. Guy Martin, die beroepshalve elke week een frisse neus haalt op de hoge bergen en zijn kracht meet met die van de natuur, bekijkt de mensen

wel heel anders dan wij dat doen op een ordinaire weekdag in oktober. Hij is een verwonderde buitenstaander. Zijn foto's zijn niet estetiserend. Hij werkt zijn eigen opnamen ook niet zelf af in de donkere kamer. Deze job geeft hij aan een professioneel labo.

De foto's van Guy Martin hangen nu in de *galerie XYZ* in Gent en dat komt omdat de uitbaters *Carl De Keyser* en *Marc Van Roy* ook in Arles waren en ook verwonderd bleven staan in de twee witte kamertjes van het *Hôtel-Dieu*.

De fotogalerie XYZ dankt zijn naam aan de sexcinema ABC naast de deur. Ze is aan haar derde jaargang toe. Elke maand komen er — met wisselend succes — verse foto's aan de muur. Zoals bij alle fotogaleries worden de pure ideeën aangevuld met nevenactiviteiten. Activiteiten met nevenbedoelingen. Zo is er nu de gelegenheid om een glaasje te drinken, je kan er fotoboeken en -tijdschriften kopen, er is een tweemaandelijks tijdschrift met veel foto's en besprekingen in het Nederland en het Engels. En *Carl De Keyser* heeft nog meer plannen: straks komt er misschien een luxueus labo waar kreativevingen zelf hun foto's kunnen afwerken, er komen lezingen, discussieavonden en nog van die leuke dingen voor de fotografen.

Tot op dit moment is de fotogalerie nog altijd verlieslatend. Er zijn weinig mensen die foto's kopen. Daarom zijn ze bij XYZ definitief afgestapt van het kompromis. Als ze dan toch moeten kiezen tussen foto's van twijfelachtige kwaliteit die *bijna* niet verkopen en foto's van een betere kwaliteit die *helemaal* niet verkopen, kan je maar best kiezen voor dat laatste.

Zo is het ook met de foto's van Guy Martin: ze zijn verstandig opgenomen, relativerend en fris, en ze passen niet boven het dressoir.

Fotogalerie XYZ, Brabantdam 110, Gent. Open op woensdag, vrijdag en zaterdag van 13 tot 18 u. tot 8 november.

JOHAN DE VOS ■